

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLVII. Copiosiùs explicantur tradita superiùs, cap. 32. part. I. & ostenditur ex quibus juspatronatus familiare, vel hæreditarium discernatur, & quæ verba sint apta vt ex eis inducatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

76 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

potuit, nisi subsistente legitima causa, & cum solemnitatibus requisitis, Rot. decis. 6. num. 1. & seqq. p. 7. recent. videlicet propter necessitatem aut utilitatem Ecclesie: quod cum factum non fuerit, constat de gravamine per Episcopum illato: Rot. decis. 68. n. 9. part. 7. recent. Et ex his resoluta etiam manet secunda dubitatio.

Ad tertiam quaestionem Respondetur, posse Patrochum à dictis provisionibus, & decreto appellare à die notitiae; quae appellatio suspendit executionem, attendita iniustitia dictarum provisionum, & decreti.

CAPVT CLVII.

Copiosius explicantur tradita superius cap. 32. part. 1. & ostenditur ex quibus iuspatronatus familiare, vel hereditarium discernatur: Et quae verba sint apta, ut ex eis inducatur iuspatronatus hereditarium, aut mixtum ex hereditario & familiari. Quibus modis fiat computatio vocum in gentilitio, vel mixto ex utroque. Et utrum filius representet personam patris in transversalibus; an verò proximior excludat remotiorem: & quae proximitas attendi debeat. Quomodo succedatur extincta familia, & utrum deficiente una linea transeat ad aliam, vel ad haeredes extraneos. Et quid possit observantia ad mutandam naturam iuspatronatus.

S V M M A R I V M.

- 1 In dubio iuspatronatus praesumitur potius hereditarium quam gentilitium.
- 2 Quando fundator reservavit iuspatronatus pro suis omnibus praesentibus, & ex proprio suorum corpore descendantibus, est familiare, & in eo succedunt in capita.
- 3 Si fundator singulis de familia ius reservavit distributive, tunc multo magis succedunt in capita.
- 4 Plures haeredes succedunt in stirpes in hereditario, quod secus est in gentilitio.
- 5 Si nominati fuerint quinque patroni, quilibet ex illis constituit unam vocem: & vox trium, seu descendantium ex tribus, praevalet voci descendantium ex duobus, quamvis essent plures numero.
- 6 Quoad patronos primi gradus, inutile est querere utrum iuspatronatus sit gentilitium, vel hereditarium.
- 7 Explicatur doctrina Gratiani cap. 511. num. 13. & infra num. 11.
- 8 Explicantur tradita supra, cap. 32. n. 14. & 19. & ostenditur qualiter in certis casibus in iuspatronatus hereditario, vel mixto, succedatur in capita.
- 9 Plures haeredes unius patroni succedunt in capita, si sint haeredes immediati.
- 10 In iuspatronatus recurrendum semper est ad primas voces.
- 12 In hereditario proximior in gradu excludit remotiorem.

- 13 Nepos succedit representativè cum patris in iure patronatus.
- 14 Representatio cessat in collateralibus ulterioris gradus, in iuspatronatus.
- 15 Quando dispositio locum habuit in filiis, non extenditur ad nepotes, nisi in contrarium adjecta conjectura, vel repugnent verba testamenti, cum agitur de successione iuspatronatus.
- 16 Reservato iuspatronatus pro successoribus, resultat ius hereditarium, & succeditur iure hereditario in stirpes, sicut & in mixto.
- 17 Idem dicendum est, si reservatio fuerit simpliciter facta pro successoribus, vel pro haeredibus & successoribus, etiam cum ditione in perpetuum, ut ibid. num. 18.
- 19 Si dicitio descendentes, iuncta sit cum ditione successores, iuspatronatus est mixtum.
- 20 Vocatis descendantibus per lineam masculinam, vel si fundator loquutus fuerit de descendantibus ex genere suo, vel consanguineis, vel de parentibus suis, vel de conjunctis, utrum iuspatronatus sit familiare.
- 21 Vocatis proximioribus, proximitas consideratur respectu ultimi possessoris.
- 22 Si iuspatronatus fuerit simpliciter reservatum descendantibus, est gentilitium: sed finita familia fit hereditarium.
- 23 Fundatione facta in favorem seniorum, sola aetatis majoritas attenditur.
- 24 Familia tam effectiva, quam contentiva, vocatur vocata in iuspatronatus. Fallit ut n. 25. si adsint ditiones restrictivae. Et quid si vocata fuerit linea, n. 26.
- 27 Mortuo seniore vocato, ius transit ad aliam lineam, quamvis sit ex alia linea.
- 28 Extincta familia, iuspatronatus transit ad haeredes extraneos.
- 29 Filiorum appellatione, quando veniant nepotes, in iuspatronatus.
- 30 Clausula pro filiis & descendantibus, an faciat iuspatronatus mixtum: & explicatur decisio Ro. 350. post consil. Farinac.
- 31 Reprobatur sententia Lambertini, volentis iuspatronatus sibi & suis filiis masculis reservatum, posse transferri in extraneos.
- 32 Mentio masculorum respicit potius sexum, quam agnationem.
- 33 Virum femina, stantibus masculis, admittenda sit ad iuspatronatus, pendet ex verbis fundatorum. Quid si mentio masculorum facta sit taxativa, num. 34.
- 35 Masculis taxative vocatis, utrum haeredes extranei succedant deficientibus masculis; an tota Ecclesia acquirat libertatem.
- 36 Stante statuto exclusivo feminarum, mulieres non admittuntur ad iuspatronatus, nisi deficientibus masculis.
- 37 Vocata linea, utrum si illa deficiat, admittantur haeredes ultimi possessoris, & an transeat de una linea ad aliam iuspatronatus.
- 38 Virum iuspatronatus posse esse hereditarium quo ad anum, & agnationem quo ad alium, & explicantur contraria decisiones.
- 39 In fideicommissis agnatis, deficiente una linea, admittitur alia: idem in iuspatronatus, nisi vocatio sit restricta ad certam lineam.
- 40 Si ex duobus patronis unus sit nominatus nominatim proprio, & alii collectivo, isti pro una tantum voce reputantur.
- 41 Observantia multum potest, ad dirigendum naturam

Quæst. & Res. benef. Pars III. Cap. CLVII. 77

- 42 In patronatus tale præsumitur constitutum ab initio, quale fuit observatum per longum tempus.
- 43 In dubio prævalet observantia juris patronatus hereditarii.
- 44 Ex quibus inferatur qualitas hereditaria juris patronatus.
- 45 Observantia juris patronatus derogat fundationi, vel testamento contrario.
- 46 Qui habet majorem partem vocis Patronorum, instituendus est perinde ac si haberet integram vocem.
- 47 Patronus, qui promisit cum juramento alium non nominare, non potest cumulare aliq. præsentare.
- 48 Admissio nova præsentationis per collatorem, qui ignoravit præcedentem promissionem juratam de non nominando alium, non suffragatur.
- 49 Qualitas Sacerdotis debet intervenire tempore præsentationis, si verba fundationis ad illud tempus referantur.
- 50 Quando fundator vult quod præsentetur Sacerdos, requiritur sacerdotium actum.
- 51 Si fundator mādaverit præsentari Capellanum, qui Missas celebret, non requiritur sacerdotium actum.
- 52 Clausula Dummodo alteri non sit jus questum, non suffragatur illi, qui non habet qualitates in fundatione requisitas.
- 53 Illa clausula non suffragatur illi, qui non fuit præsentatus à mediocritate patronorum.
- 54 Qui non habet parem titulum, non est legitimus contraditor adversus provisionem Apostolicam.
- 55 Simonia non probatur per verba curialia, & affectionem denotantia.
- 56 Executio litterarum Apostolicarum non debet retardari, nisi per exceptiones.
- 57 Præsentatus à majori parte patronorum, omnino instituendus est.
- 58 Præsentatus qui falsò narravit Papa se habere medietatem vocum, non est instituendus.
- 59 Prescriptio inducitur inter compatronos spatio quadraginta annorum.
- 60 Legatarius potest præsentare antequam juris patronatus fuerit confirmatum ab Ordinario favore ultima voluntatis.
- 61 Præsentatio facta ab eo, qui est in quasi possessione præsentandi, vel illius heredibus, est valida.
- 62 Heredes Patroni, eo ipso quod præsentarunt, censentur illius hereditatem adivisse.
- 63 Hereditas semel adita non potest repudiari, quia semel heres semper est heres.
- 64 Administratores operis pii non possunt repudiare hereditatem semel aditam, sine solemnitatibus requisitis.
- 65 Major pars Capituli attenditur habito respectu ad præsentem, non autem ad absentes, ac omnes de Capitulo.
- 66 Absentes à Capitulo, qui non sunt vocati, possunt dare de contemptu: valet tamen præsentatio facta à præsentibus.
- 67 Consuetudo non vocandi absentes de Capitulo attendenda est.
- 68 In patronatus Gentilitium post defectum lineæ efficitur hereditarium.
- 69 Qui plura habet patronorū suffragia instituendus est.
- 70 Derogatio juris patronatus pro medietate ita computari debet, ut habeatur ratio vocis illius qui renunciavit, aut transiit hereditatem jam aditam, nisi facta fuerit in renunciatione, seu cessatione

- 71 Cessio juris patronatus non est valida, nisi interveniat consensus Ordinarii.
- 72 Confessio cessionarii hereditatis, asserentis cedentem esse Patronum, illi præiudicat.
- 73 Ex mandato, quod non fuit acceptatum, neque in actis deductum, nulla potest deduci observantia.
- 74 Ex præsentatione aliorum patronorum censentur reservata jura compatroni.
- 75 In patronatus nominibus propriis assignatum, cui libet ex nominatis acquiratur pro virili, seu equaliter.
- 76 Ex incremento personarum descendendum non augetur numerus vocum, quia inter heredes primo vocatorum successio devolvitur in stirpes, non in capita, quando juris patronatus est hereditarium.
- 77 Qui habet medietatem vocum cum derogatione Apostolica, instituendus est.
- 78 Qui primo obtinuit gratiam derogationis juris patronatus pro medietate, non est instituendus, si ejus gratia non iustificatur.

Valde practicabilis est controversia de successione in iure patronatus, quomodo debeant computari voces patronorum, quando diversi concurrunt in præsentatione faciendâ: circa quam, quia materia est utilis, variæ considerationes adhibendæ sunt.

In primis supponendo, quod in dubio omne juris patronatus potius præsumitur hereditarium, quod ad quoscunque heredes etiam extraneos defertur; quàm gentilitium, seu familiare, quod non transit ad extraneos heredes, sed solum ad heredes sanguinis, aut alios existentes de familia: ut probavimus p. 1. quæst. benef. c. 3. n. 3. Quæritur ex quibus dignoscatur qualitas juris patronatus hereditarii, vel familiaris.

Primo igitur observandum est, jus familiaris, seu gentilitii patronatus produci quando fundator illud reservavit pro suis omnibus præsentibus, & ex proprio suorum genere descendentibus: & ideo sub tali verborum conceptione omnes descendentes admitti ad præsentandum in capita, cum in hereditario succedatur in stirpes: ut determinavit Rot. in decisione inserta apud Vivian. de jur. patron. lib. 4. c. 1. post n. 71.

Quod multò magis locum habet, quando testator utitur aliquo verbo denotante, quod omnes illi qui sunt de una stirpe, singulariter sint patroni, tunc enim non habebuntur pro uno, sed succedent in capita: veluti si fundator utatur verbo distributivo, quislibet vel alio simili: juxta consil. Anchar. 355. In primo dubio, Gratian. discept. forens. c. 5. n. 15.

Sed si simpliciter plures heredes succedant alicui patrono in patronatu hereditario, computatio fiet in stirpes, & plures habebuntur loco unius: ut concludit Gratian. d. c. 5. n. 60. Quod intelligi prout infra melius explicatur, maxime n. 9.

In gentilitio autem si vocati fuerint proximiores, illi succedunt, & vocem habent in capita; nec habetur consideratio stirpis. Rot. decis. 48. n. 2. p. 1. recent. & decis. 47. p. 4. recent. tom. 2. n. 3. & 4. quæ decisio in hoc capite non fuit revocata, sed in certis tantum capitibus.

Sed si nominati fuerint plures patroni, exempli gratia, quinque; & descendentes ex tribus de quinque unum præsentaverint, descendentes verò ex duobus aliis de quinque patronis, alium præsentaverint, præferendus erit præsentatus per descendentes ex tribus; quamvis alii descendentes ex duobus essent numero plures. Ratio est, quia descendentes

78 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

dentes ex tribus constituunt tres voces, quamvis sint in minori numero; descendentes vero ex duobus, quamvis essent mille, faciunt tantum duas voces: juxta notata in *Clement. plures, de jure patron.* & *decis. 275. num. 3. part. 7. recent. & decis. 2. num. 9. & 10. eadem part. 7.* quæ decisio declaratur apud Vivian. *decis. 139. n. 16.* ab ea tamen non receditur in capite præsentis conclusionis.

6 Et quamvis aliis inquirendum sit, utrum jus patronatus sit hæreditarium, vel familiare: tamen quoad illos primos quinque vocatos indagatio illa inutilis est; quia illi quinque, sive agatur de jure patronatus gentilitio, sive hæreditario, sive mixto ex utroque, admittuntur in capita: descendentes vero ab eis admittuntur in stirpes: Rot. *decis. 2. n. 8. part. 7. recentior.*

7 Notandum etiam est, quod licet Gratian. *discept. cap. 521. num. 13. & sequent.* videatur restringere vocationem per capita, etiam in gentilitio, ad casum quo distributivè descendentes, vel collaterales vocati sunt: & quamquam tamen nos etiam *dicto cap. 32. num. 19. part. 1.* dixerimus in jure patronatus, quod ex hæreditario & familiari mixtum est, computationem fieri in capita, & non in stirpes; tamen & doctrina Gratiani vera est, ut propter verba distributiva succedatur in capita, & id quod illo loco diximus, verissimum etiam est in suo casu, & eo modo quo antea dictum fuerat in *ead. cap. 32. num. 14.* ut etiam in mixto computatio vocum fiat in capita, & non per stirpes, quando hæredes ex familia vocati sunt, tanquam unum corpus & collegialiter, veluti in casu mox proposito, illi quinque primò vocati admittuntur in capita, descendentes vero ab eis in stirpes, ut dicit Rot. *dicta decis. 2. n. 8. p. 7. recentior.*

8 Vel si ageretur de unico patrono, tunc illius hæredes immediati, singuli haberent unam vocem, & sic succederent in capita, & non in stirpes; sed illorum filii & hæredes succedunt in stirpes, ita ut hoc casu voces sic computari debeant, ut pro qualibet stirpe una vox computetur, non habita ratione majoris, vel minoris numeri cujuscunque stirpis, ut explicat Vivian. *de jure patronat. lib. 12. cap. 8. n. 7. Gabriel conf. 196. num. 3. & 5. lib. 2. & ea ratione intelligenda sunt quæ diximus dicto cap. 32. n. 19. & quæ tradit Burat. decis. 647. num. 10. & 679. num. 8.*

9 Recurrendum est igitur in hac materia semper ad primas voces, ut sciatur quomodo alii succedere debeant: Lambertin. *de jure patronat. lib. 1. part. 2. quæst. 1. princip. artic. 25. num. 18.* Cavalcan. *de decis. 32. num. 2. part. 5.* Antonin. *de Amat. lib. 1. resolut. 108. num. 50.*

10 Doctrina verò Gratiani, qui videtur requirere, quod fundator usus fuerit verbis distributivis, ut voces computentur per capita, locum habere potest in jure patronatus hæreditario; secus est in familiari, quia in dubio illud competit patronis de familia uti singulis, & ideo quilibet potest separatim præsentare, nec opus est ut simul conveniant, & præsentatio sit per capita, adeo ut voces majoris partis prævaleant, ut ipsemet Gratianus testatur *dicta discept. 521. n. 45. & 46.*

11 Est tamen verum, quod si concurrant descendentes dispartes gradibus, in jure patronatus non hæreditario, qui proximior est in gradu, remotioribus præferendus sit: juxta textum in *l. cum ita. §. in fidei commissis. ff. de legat. 2.* juxta Gabriel. *conf. 196. n. 3. lib. 2.* Rot. *decis. 288. n. 9.* Francisc. Marc. *decis. 1135. n. 4. p. 1.* Merlin. *decis. 798. num. 21.* & semper hoc

casu proximiores remotioribus præferuntur: Rot. apud Vivian. *lib. 4. cap. 9. in secunda decis. Plurima jure patronatus. 10. Julii 1602. coram Litta. & c. sed non ad omnes simul.*

Quod intelligendum est, salva representatione: quia quando agitur de filio fratris præmortui concurrente cum patruo, tunc nepos in hujusmodi successione jure patronatus, repræsentat personam patris, & illius locum ingreditur: ut probat Gratian. *discept. forens. d. cap. 521. num. 16.* tamen tunc representatio locum non habet in transversalibus ulterioris gradus, nec illo casu nepotes continentur appellatione filiorum, ex proprietate. fermonis, nisi alia verba concurrant, ex quibus colligatur habitam fuisse rationem agnationis, & conservantis jure patronatus in familia: quam quæstionem in aliis terminis optimè declarat Rot. *decis. 179. per totam. part. 6. recentior.* Merlin. *decis. 460. Rot. dec. 473. num. 16. part. 4. recentior. tom. 2.* tamen ubi quod quando dispositio fuit sortita effectum in filiis, non extenditur ulterius ad nepotes, maxime si filii proprii nominibus sint vocati, & non adfuit aliqua verba tractum temporis inducentia, ut dicitur *ibid. n. 21. & 30.* ita ut totum dependeat ex verbis testamenti, & interpretatione voluntatis testatoris, sub fundatoris.

Secundo loco considerandum est, quod si fundator ordinavit jure patronatus pertinere ad se, & suos omnes præsentis, & successores, sub tali verborum conceptione continetur jure patronatus hæreditarius, seu mixtum; etiam si dictio suos, juncta fuerit per copulam &, cum dictione successores; cum contraria opinio Bartoli sit communiter reprobat, ut testatur Seraphin. *decis. 603. num. 5.* & apud Mand. *part. 2. fol. 506. num. 11.* & in terminis jure patronatus, Patil. *conf. 48. num. 8. in fine, juncto num. 10. lib. 4.* Ex quo duo resultant effectus. Primus est, quod in eo nemo succedit, nisi sit hæres bonorum, nec admittitur hæres sanguinis, nisi simul succedat in bonis hæreditariis. Secundus effectus est, quod successio hoc casu fit in stirpes, sicut regulariter fieri debet in jure patronatus hæreditario, vel etiam in mixto; hoc est, partim hæreditario, partim gentilitio, ut decisum fuit apud Burat. *decis. 44. & 679.* intelligendo tamen prout superius dictum est, numero 7. & supra, capite 32. numero 14. quem numerum referenda sunt dicta in *ead. cap. 3. num. 19.*

Similiter si fundator reservaverit jure patronatus pro filiis, hæredibus & successoribus, erit hæreditarium, vel mixtum: Merlin. *decis. 94. n. 3. versic. non etiam ex instrumentis, & num. 4.* post Rot. *recentior. decis. 707. n. 6. & 10. p. 1.*

Idem dicendum est, si jure patronatus fuerit reservatum simpliciter pro successoribus: cum appellatione successorum in materia de sui natura transmittat hæredes extraneos, quale est jure patronatus, restat quicumque hæredes: Alexander *conf. 193. num. 1. lib. 2.* Menoch. *conf. 680. numero 19.* Rot. *decis. 207. numero 7. part. 6. recentior.* maxime stante dictione perpetuum, prout Rota consideravit *dicta decis. 207. numero 8.* ubi subditur numero 9. hoc in casu donatarium universale esse loco hæredis: ut *dicta num. 11. & 12.*

Quando autem dictio descendentes, juncta est cum dictione successores, sine copula &, tunc magis jure patronatus dicitur mixtum ex gentilitio & hæreditario, & in eo succedere volentes debent habere utramque qualitatem, nempe quod sint descendentes, & simul hæredes bonorum: Burat. *decis. 679.*

decis. 679. num. 5. Cavendum igitur est à decisione Rotæ Romanæ 47. n. 5. & sequent. p. 4. recent. tom. 2. Vbi fuit decisum sub hoc themate: oiti jusparronatus gentiliū, & succedi in capita, etiam si descendentes non essent heredes bonorum: quia illa decisio fuit revocata d. decis. 647. & 679. apud Bar. Est ergo verè tale jusparronatus mixtum ex gentilitio & hereditario.

10 Tertiò considerandum est, quid statuendum sit quando fundator vocavit ad jusparronatus descendentes per lineam masculinam: in quo articulo aliàs Rota censuit, tale jusparronatus non esse gentilitium, cum in eo fundator nullum haberet respectum ad agnationem, ut in decis. 275. n. 6. & 280. num. 8. part. 7. recent. quia loquendo de descendenti- bus per lineam masculinam, habuit potius respectum ad sexum, quam ad agnationem. Quam tamen resolutionem explicatione indigere existimo: quia etiam si jusparronatus non sit agnaticum, non tamen ex eo inferitur esse hereditarium. Datur enim medium inter agnaticum, & hereditarium; quia tæpe fundatores ad solam descendentiā respectum habent, quæ tam mares, quam feminas comprehendit, etiam in hac materia; ita ut promiscuè feminæ cum masculis admittantur, salva gradus prærogativa; quamvis feminæ non sint heredes. 21 Exempli gratia, si jusparronatus reservatum fuerit fundatori, & posteris ipsius; idem si reservatum fuerit illi, & existentibus de genere suo, ut per Cassador. decis. 1. de jusparronatus, num. 1. & 3. Lotter. de re beneficiaria, lib. 2. quæst. 1. num. 78. quo casu masculus descendens ex femina in eo succedit: quia descendens ex femina dicitur de genere fundatoris. Rot. decis. 282. num. 1. part. 1. diversorum, vel si vocati fuerint consanguinei, Lotter. ibid. num. 70. vel si reservatio facta fuerit pro conjunctis. Idem n. 74. vel parentibus, quia non intelligitur de ascendenti- bus, sed sumitur pro agnatione & familia fundatoris: Rimin. jun. consil. 308. n. 2. vol. 1. Peregrin. de fideicom. artic. 22. num. 31. maxime in Gallico idiomate, Tiraquell. de retract. consanguin. §. 1. gloss. 8. num. 1. maxime si facta fuerit mentio perpetuitatis, idque propter implicitum tractum temporis, ad notatam l. cum ita, §. in fideicommissio, & ibi DD. maxime Cumanus.

21 Idem dicendum est, si reservatio fuerit facta pro proximis: Lotter. dicta quæst. 2. num. 75. quo casu proximitas consideratur in ista materia, non respectu ultimi possessoris, ut per Lotter. dicto lib. 2. q. 21. num. 89. ubi plures super hoc decisiones allegat, & nominatim Rot. decis. 72. num. 3. part. 2. diversorum, & decis. 681. n. 2. part. 2. recent. Antonin. de Amar. lib. 1. resolut. 10. num. 24. ¶ Quod si jusparronatus simpliciter descendenti- bus reservatum sit sine alia restrictione, Rota gentilitium nominavit, ut in decis. 41. num. 19. apud Vivian. Quod intelligendum est durante descendentiā; nam illa finita sit hereditarium, nisi fundator de descendenti- bus taxativè loquutus fuerit, ut dicitur dicta n. 19. post Seraphin. decis. 364. & inferius declarabitur n. 34.

22 Quarta si fundator seniore de familia, vel de domo, ad jusparronatus vocaverit, non est consideranda proximitas respectu fundatoris, sed sola ætatis prærogativa: adeo ut ille qui tempore vacationis, seu præsentationis erit ætate major, præferendus sit in præsentatione omnibus aliis, quamvis essent proximiores fundatoris; quia hoc casu sola ætatis prærogativa attenditur, nulla habita ratione proximitatis, dummodo is, qui sic præferti, vel præferentare desiderat, sit de domo seu de familia. Grat.

discept. forens. cap. 645. num. 7. & 8. Vivian. de jusparronatus lib. 4. c. 9. n. 54. & 55. Lotter. dicto lib. 2. quæst. 11.

Et cum duplex sit familia; una eff. activa, quæ solos comprehendit descendentes: alia contentiva, quæ extenditur ad collaterales, sufficit quod talis senior sit de familia contentiva, adeo ut ille qui ætate major est ex linea collateralis excludat juniorem de linea descendiva. Grat. dicto cap. 645. n. 2. & 3. Quod intellige nisi ex conjecturis, vel ex verbis foundationis constet de contraria mente fundatoris, ¶ veluti si vocasset descendentes ex sua familia, vel ex familia ipsius testatoris: Gratian. ibid. n. 5. quod copiosè explicat Lotter. dicta quæst. 11. numero 54. & 57.

Quod si testator, seu fundator usus fuerit verbo de linea, nisi alia concurrant conjecturæ, jusparronatus transit etiam ad lineam contentivam, ut idem explicat dicta quæst. 11. num. 57. & sequent. Excipio casum, de quo infra, num. 36. in fine. ¶ Et hoc casu, si testator seniore vocaverit, mortuo illo seniori non devolvitur jusparronatus ad ejus descendentes, aut proximiores, sed alium seniore; quamvis non sit de illa linea ultimo loco defuncti, qui domi viveret senior erat: Gratian. discept. forens. cap. 218. num. 83. Vivian. de jure parronat. lib. 4. cap. 9. num. 15. nec extinguitur effectus vocationis factæ de seniore, seu antiquiore domus, vel duobus antiquioribus; sed illo, vel illis vita functis devolvitur ad alios jusparronatus, quandiu durat familia, qui erunt habiles secundum voluntatem fundatoris. Ancharan. consil. 27. num. 6. & post eum Gratian. d. cap. 645. num. 8. & 9. ¶ Extincta autem familia, Ecclesia non acquirit libertatem, sed jusparronatus devolvitur ad heredes extraneos, nisi fundator dispositionem suam restrinxisset ad familiam taxativè. Gratian. ibi, numero 10. Seraphin. dicta decis. 364. ¶ veluti si fundator vocasset filios suos ipsius fundatoris, vel filios alterius nominati nomine proprio; tunc enim vocatio esset restricta ad filios, nec extenderetur ad nepotes, nisi adjecta fuisset clausula in perpetuum, quæ faceret ut mentio filiorum extenderetur ad nepotes, & pronepotes, & omnes in futurum descendentes; nec in primo gradu successio perimeretur, quia hoc esset de directo contra intentionem fundatoris, qui perpetuitatem considerare voluit. Gratian. discept. forens. cap. 648. n. 14. & 15.

Quintò, si jusparronatus reservatum fuerit pro filiis & descendenti- bus, dubium est utrum volenti præsentare sufficiat, quod probet se esse de descendenti- bus, an verò teneatur etiam probare, quod sit hæres & successor bonorum? In hac quæstione Gratian. cap. 577. num. 45. & ante eum Peregrin. consil. 33. num. 9. lib. 1. voluit hanc dispositionem intelligi debere de filiis & descendenti- bus, qui sint heredes bonorum, quia cum jusparronatus sit transmissorium ad quoscunque heredes, etiam extraneos, dispositio facta pro filiis & descendenti- bus, intelligitur quatenus sint heredes: quia semper persona hæredis in quacunque dispositione censetur comprehensa: ex doctrina Bartoli in se tibi, §. si patens, ff. de pact. Peregrin. dicto consil. 33. numero 16. Qui tamen hoc limitat, nisi dictum fuisset de filiis & descendenti- bus masculis; tunc enim jus devolveretur ad eos, etiam si non essent heredes. ¶ Et licet Calder. consil. 19. de jure parronat. & post eum Lambertini lib. 1. part. 2. quæstionis princip. artic. 8. fol. 155. existimaverit hoc secundo casu, nempe reservato jure parronat. sibi, & suis filiis masculis, posse unum ex filiis donare jusparronatus extraneo, in præjudicium aliorum

aliorum, qui post ipsum succedere deberent; illorum tamen sententia non est vera, sed illam merito reprobatur Covarr. lib. 2. capite 18. numero 10. in fine.

32 Contra hanc tamen limitationem Peregrini tenuit Rot. decis. 350. num. 7. & 8. post 2. vol. consil. Farinat. quia mentio masculorum censetur facta potius propter sexum, & affectionem ad illum, quam ratione conservandæ agnationis: ut fuscè etiam comprobatur Rot. coram Illustriss. Domino Corrado in Cremonen. Propositura. 23. Maii 1644. n. 7. quæ est apud Vivian. decis. 139.

33 Hac in re verba dispositionis considerata sunt: si enim nullus fuit habitus respectus ad agnationem, aut fœminæ non fuerint expressè exclusæ, ipsæ admittendæ sunt, cum sint capaces iurispatronatus: cap. fin. de concess. prebende. cap. ex litteris, de iure patronatus, Garl. de benef. part. 5. cap. 9. n. 144. etiam si iurispatronatus transire debeat ad primogenitos, quia cessante concursu masculi, succedit fœmina, nisi sit expressè exclusæ: Molin. de primogen. lib. 3. cap. 4. num. 4. Covarr. lib. 3. resolut. capite 5. n. 5. Rot. decis. 692. n. 2. & 3. apud Vivian. Et conferuntur tradita hoc capite, numero 20. † Sed si mentio masculorum facta fuerit taxativè, tunc deficientibus masculis, iurispatronatus transit ad hæredes extraneos: & eodem modo si fundator de suis descendentes taxativè loquutus fuerit, utpote quod descendentes tantum vocaverit, tunc deficientibus descendentes, iurispatronatus transit ad hæredes extraneos: Seraphin. dicta decis. 364. per tot. & decis. 378. & sic extincta familia, seu descendencia, ex familiarum seu gentilitio fit hæreditarium, Rot. decis. 307. n. 4. & 8. part. 7. recent.

34 Est quidem verum, quod quando mentio masculorum facta fuit taxativè, quidam censuerunt, patronatum non transire ad extraneos, & Ecclesiam tunc acquirere libertatem, ut apud Antonin. lib. 1. resolut. 40. num. 2. Qui tamen eodem loco responderet taxativam dictionem nihil operari, quando constat de contraria mente testatoris, quam observandam esset asserit, etiam si dictum fuerit, quod masculi tantum succedant: ut bene & clarè ostendit d. numero 2. versic. dictum fuit tertio, & paulò post, numero 6. in princip. & versic. 4. & numero 7.

35 Ego totam hanc controversiam dirimendam esse cenleo ex verbis testamenti, seu foundationis, & ex observantia vocatorum ad iurispatronatus. Si enim appareat ex verbis fundatoris, ipsum limitare voluisse iurispatronatus, ita ut ad alios non transiret quàm ad expressos, & sic tacitè excludere voluisse hæredes; tunc illis deficientibus, Ecclesia acquirit libertatem, alioquin si quis diceret cessante contraria voluntate fundatoris, vel observantia, non transire ad hæredes, loqueretur contra communem opinionem: ut dicit Seraphin. dicta decis. 364. num. 8. & video apud eundem in decisione 378. numero 4. & sequenti. fuisse recursum ad conjecturas voluntatis testatoris: quæ tamen in illo casu fuerunt rejectæ. De observantia verò, paulò post agemus.

36 Sextò observandum est, quod in locis ubi viget statutum excludens fœminas propter masculos, fœminæ non admittuntur ad iurispatronatus hæreditarium, quandiu extant masculi. Antonin. resolut. 60. num. 3. lib. 1. imò etiam in non hæreditario, quando fundator simpliciter de descendentes loquutus est, ut determinat Rota coram Eminentiiss. Corrado in Cremonen. Propositura, 23. Maii 1644.

apud Vivian. decis. 139. numero 9. Sed tamen deficientibus masculis, fœminæ admittuntur: Gratian. discept. 218.

Septimò advertendum est, quod in successione iurispatronatus tria considerari possunt. Primo, linea: Secundò, gradus: Tertio, sexus; nam ætas hære non consideratur, nisi fundator seniores vocaverit, quo casu sola ætatis prærogativa consideratur, ceteris postpositis, ut supra dictum est: & hæc tria suo ordine consideranda esse tradit Molin. de primogen. lib. 3. cap. 4. num. 15. & faciunt tradita per Mantio. de consuet. lib. 8. tit. ult. num. 59. & per Rot. apud Vivian. decis. 69. numero 9. Ceterum deficientibus linea unius ex familia, non admittuntur hæredes illius qui ultimo loco mortuus est, quandiu extant agnati de agnatione fundatoris: Covarr. lib. 2. var. resolut. cap. 17. num. 10. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 24. num. 31. Lotter. lib. 2. quest. 11. num. 10. Vivian. lib. 4. cap. 9. Sanch. resp. moral. lib. 2. cap. 3. dno. 92. num. 3. & Rot. apud Vivian. coram Illustriss. Domino Bilio in Cesarangustana Beneficii de Linares, decis. 14. n. 4. ubi subditur, num. 5. quod si tota familia esset extincta, succederet hæres ultimi gravati: quod etiam voluit Merlin. decis. 568. n. 18. cum pluribus per eum citatis. Et ratio est, quia in ordine succedendi quoad iurispatronatus, attendi debet illa persona, cui ejus liberi substituiuntur: ut tenet Rot. apud Vivian. decis. 139. num. 10. & 11. & hujus doctrinæ fundamentum deducitur in d. decis. 147. n. 4. Quod si admitteretur hæres unius ex patronis, dum super sunt alii de agnatione fundatoris, sequetur iurispatronatus pro una parte esse hæreditarium, & pro alia gentilitium: quod fieri non potest, licetrum est quod dicitur in prædicta decis. 139. numero 6.

Sed tamen scrupulum movet, quod apud eundem fuit per eandem Rotam apud Merlin. decis. 798. num. 23. ubi dicitur quod ultimus in sua linea, qui sine liberis decessit, potuit transferre in extraneum suam vocem, & quod deficientibus aliorum lineæ non datur jus accrescendi, seu non decrescendi, quia videntur tunc esse duo patronatus: & sic pro una parte remanebit gentilitium, & pro alia parte fiet hæreditarium.

Ego tamen, salvo iudicio cuiuslibet melius sentientis credo veriorē esse priorem sententiam, iurispatronatus, quandiu durat familia vocata per testatorem, etiam si constituatur ex duobus lineis non posse regulariter transferri ad extraneos in preiudicium aliorum vocatorum, existentium de familia testatoris, quia in iurispatronatus semper locum est juri accrescendi, seu non decrescendi, ut docet Bellon. jun. in tract. de iur. accrescendi, cap. 6. §. 4. n. 1. & 17. decisiones verò in contrarium allegatæ locum habere possunt in suo casu particulari, veluti in dicta decis. 798. apud Merlin. in qua proponitur, quod erant duo patroni, nempe quia gentilitium erat patronus pro medietate, & sic videbatur quodammodo constituti duo separati patronatus: & in decis. 60. apud Vivian. fuit dictum, quod unus & idem iurispatronatus erat pro parte hæreditarium, & pro parte gentilitium, quia extranei semper erant admissi ad præsentandum cum hæredibus per longi temporis spatium; & sic concurrebant longissima observantia, quæ, ut mox dicitur, potest mutare naturam gentilitii in hæreditarium; præsertim accedente tolerantia Episcopi per longissimum tempus. † Et præmissa comprobantur quia in fidelicommissis agnatiis, licet regulariter non fiat transitus de una linea ad aliam; tamen si omnes unus linea

linea defecerint, non datur successio hæredibus ultimi possessoris illius lineæ deficientis, sed ad fidei commissum admittuntur illi, qui sunt de alia lineâ: Petegrin. de fideicom. art. 27. num. 14. Falar. de sub. sit. q. 48. n. 54. nisi tamen iuspatronatus esset restrictum ad descendentes certæ lineæ, quia non transiret ad aliam lineam; sed ultimo illius lineæ defuncto, fieret hæreditarius: Molin. decis. 450 n. 13. & 14. ubi quod si restrictum sit ad lineam effectivam, illa extincta, non transit ad contentivam.

tionis sufficere censuit Burat. dicta decis. 647. numero 12. Quod tamen ego non admitterem, nisi alia concurrerent, prout concurrerant in Florentina de Ricafolis, per Burat. allegata sub die 11. Februar. 1604. inserta apud Vivian. lib. 4. cap. 1. numero 71.

DECISIO S.

ROTÆ ROMANÆ,

Coram Reverendiss. D.

D V NOZET

DECANO, IN CAUSA

Nullius, seu Montis Alti Iurispatronatus

Luna 15. Iunii 1654.

VACANTE per obitum Brandimartis simplici beneficio, de Iurepatronatus Laicorum, sub invocatione S. Antonii, sito in Parochiali Ecclesia S. Pauli Terræ Fortis, Abbatæ Fassenfis, fuit de eo Apostolica auctoritate provifus Matthæus Angelectus, uti præfentatus à medietate Patronorum, cum derogatione alterius medietatis, ut in literis Apostolicis in forma gratiosa desuper expeditis, sub datum 18. Ianuarii 1648. De mense vero Aprilis fequentis fuit de eodem beneficio auctoritate ordinaria provifus Dominicus Nicolaus, uti præfentatus ab omnibus Patronis dicti Iurispatronatus. Vnde introducta lite inter istos provifos coram Auditore Cameræ, emanavit fententia ad favorem Matthæi, cujus vigore cepit poffeffionem dicti beneficii. Devoluta postmodum caufa appellationis ad Rotam fuit fubfcriptum dubium. An intret arbitrium ad effectum retardandi executionem dictarum litterarum Apostolicarum, quo hodie propofito fuit negativè refolutum, non obftantibus per Dominicum deductis, quæ ad tria reducebantur. Primo dicebatur, quod non iustificabatur, quod Matthæus fuerit præfentatus à medietate patronorum. Secundo, quod non fit de defcendentibus Alphonsi, feu aliorum Patronorum, ex forma tranfæctionis inter Patronos inita præfentandis, quamvis in fundatione id tantum non fuerit; nam cum iuspatronatus fit hæreditarius, ut denotant verba pro hæredibus & fuccefforibus, ac de iure præfumitur, Clem. plures, de iurepatr. utique poterunt patroni conditionem hanc adicere, quæ non eft præjudicialis Ecclefie, cujus non intereft magis unam perfonam, quam alteram præfentari, dummodo idonea fit, ut pluribus allegatis decifum fuit in Arianenfi beneficii, 10. Martii 1651. coram R. P. D. meo Verofpicio. Tertiò denique, quod in literis Apostolicis adelfet claufula, dummodo tempore date non fit alteri ius quæfium, per quam præfervatum dicebatur ius Dominici prius præfentari.

Nam primum objectum ceflare vifum fuit, quia 46 Matthæus docet fe præfentatum à Marfifa, Angelica, & Livia. quæ cum habeant majorem partem vnius vocis (quod non controvertitur inter partes) perinde

40 Octavo notandum eft, quod fi ex duobus patronis unus fuerit nominatus nomine proprio, alii verò per nomen collectivum, veluti fi fundator vocaverit Francifcum & parochianos talis Parochiæ; ille qui nominatus eft nomine proprio habebit unam vocem, alii verò, quamvis plures fint, habebunt unam tantum vocem; & fic cafu quo Francifcus unum nominet, parochiani verò alium, voces erunt æquales, & per confequens Epifcopus poterit uti gratificatione erga unum ex nominatis: Rot. decis. 408. per tot. part. 1. diverfor. In hoc autem cafu paritatis vocum, recurri poteft ad Sanctiffimum, qui tamen quandoque utrique parti concedit derogationem medietatis vocum iuspatronatus fub eadem data, ut refertur Merlin. decis. 803. numero 1.

41 Ultimo loco notandum eft, quod femper in hac materia, dum quæritur utrum iuspatronatus fit gentilitium, vel hæreditarium, feu non hæreditarium, recurrendum eft ad observantiam, quæ defumitur ex multiplicatis præfentationibus, quæ effectum fortitæ funt: quæ observantia fola fufficeret, etiam fi alia non concurrerent pro concludenti probatione qualitatit patronatus: Franc. in cap. 1. num. 5. de iur. patronat. in 6. Abb. in cap. quærelam, num. 9. in fine, de elect. Ferret. conf. 129. num. 4. lib. 2. & ideo quod fupradictum eft, in dubio iuspatronatus præfumi hæreditarium, locum non habet fi conflet de multiplicatis præfentationibus factis per capita, prout requiritur in patronatu familiari, Gabriel conf. 196. vol. 2. num. 6. & in dubio tale præfumitur iuspatronatus conftitutum ab initio, quale per longum tempus fuit observatum. Duran. decis. 285. num. 17.

42 Si tamen aliquæ præfentationes factæ fuerint à patronis tanquam hæredibus, & aliæ tanquam ab agnatis, prævalent quæ factæ fuerunt ab illis tanquam hæredibus, ad firmandum ftatum patronatus hæreditarium. Rot. decis. 707. num. 6. & 8. part. 1. recent. ubi id maxime procedere dicitur, fi femine unâ cum mafculis ad præfentandum fuerint admiffæ. Et ratio eft, quia cum iuspatronatus qualitas hæreditaria habeat majorem conformitatem cum iure communi, illa prævalere debet quæ facta eft iure hæreditario: Rot. decis. 336. num. 6. part. 5. recent. Merlin. decis. 870. num. 5. & 6. Ex quibus

44 autem inferri poffit observantia fufficiens ad inducendam qualitatem iuspatronatus gentilitii, vel hæreditarii, recurrendum eft ad Molin. decis. 798. per tot. & in Florentina iuspatronatus de Ricafolis, mox alleganda.

45 Notandum etiam eft, quod ad hoc ut ex observantia fubfequuta, iuspatronatus ex familiari fiat hæreditarius, fatis erit, fi per duas continuatas præfentationes effectuatæ, id eft fubfequuta præfentari institutione, & pacifica illius poffeffione, appareat illos de familia fundatæ præfentaffe, non obftante quod adfit fundatio, feu teftamentum in contrarium. Vivian. de iure patron. lib. 4. c. 9. num. 39. innitæ num. 46. Immo & unicum actum præfenta-

perinde est ac si presentatus haberet integram vocem, non attento quod minor ejusdem vocis pars apud alios resideret: Zabarel. in d. Clem. plures, n. 3. ante fin. vers. tolluntur autem, Lambert. de iurepatr. lib. 1. part. 2. quest. 1. articulo 27. num. 2. Gonzal. super reg. 8. gloss. 45. n. 61. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 1. n. 135. & seqq. Callad. decis. 2. de iurepatr. Caval. decis. 436. n. 1. dec. 519. n. 1. & seqq.

- 47 Non obstat, quod prædictæ Mulieres deinde præsentaverint etiam Dominicum, quia cum in actu primæ præsentationis ad favorem Matthæi promississent cum juramento alium non nominare; non potuerunt postea cumulativè alium præsentare; nam verbum illud, non nominare, per necesse refertur ad præsentationem cumulativam, quæ tantum Patronis laicis est permilla, cap. quod autem, cap. cum autem, cap. pastoralis, de iurepatr. Gatz. de benef. p. 5. cap. 9. num. 21. Merlin. dec. 443. num. 5. & per tot. in qua respondetur omnibus contrariis, & allegantur concordantes, aliisque refert Addit. ad Burat. decis. 942. num. 13. ubi firmatur aliud esse, si fuerit promissum non revocare præsentationem, qui non est casus noster, & nihil suffragante quod Ordinarius admiserit novam præsentationem, cum ex diverso non doceatur, quod ille sciverit fuisse prius juratum de non nominando alium, ut necesse esse dixit Rota apud Merlin. dec. 443. sub num. 1. & vers. tum quia.

Ad secundum objectum responderetur per assertam transactionem imponi onus præsentandi unum de familia, quatenus ex ea idoneus reperitur, alias secus. At de familia adest solum Dominicus, qui cum esset simplex Clericus de tempore præsentationis, idoneus non erat, attentis verbis reservationis dicti Patronatus, ibi, pro sustentatione, & c. Clerici Sacerdotis, qui Missam dicat, & ibi, quod ad efficiendum, & dicendum Missam in d. Capella eligatur unus Sacerdos, qui celebret Missam ibidem. & Quæ

- 49 verba cum respiciant tempus electionis, efficiunt ut qualitas Sacerdotis sit necessaria de tempore præsentationis, Setaph. dec. 971. num. 16. & 17. ubi subditur quod decisiones Sac. Congreg. Conc. allegatæ in pluribus causis, & signanter in Romana Capellania corâ cl. mem. Card. Hieronymo Pamphilio, procedunt juxta terminos allegationis Lapi 35. & nempe quâdo simpliciter fundator vult quod præsentatus celebret Divina in Altari constructo, quia tunc potest per alium celebrare: non autem quando expresse in fundatione cavetur, ut præsentetur Sacerdos. Atque ita perpetuò fuisse in Rota observatum id ipsum firmavit Rota decis. 216. sub n. 2. dec. 207. num. 3. part. 2. rec. & in Barchinon. beneficii, 15. Jan. 1644. coram R. P. D. meo Certo, in Cremonen. Propositum 4. 23. Maii ejusdem anni, §. quia licet, coram Eminentiss. Card. Corrado, in Regien. beneficii, 24. Martii 1653. penult. coram R. P. D. meo Bichio, & in dec. 680. num. 4. & 5. apud Burat. & Neque repugnant Adden. ad fam. me. Greg. XV. dec. 108. n. 15. quia ibi solum fundator mandaverat eligi Capellanium, qui Missas celebraret, & in his propriis terminis loquitur dec. 825. apud Merlin. At in casu nostro voluit eligi Sacerdotem ad dicendum Missam in ipsa capella; quodque Sacerdos pro tempore electus confirmetur, & sic Sacerdotium non requisivit in prosecutione, sed in ipso actu præsentationis, & ante illius confirmationem.

- 52 Et hinc conuenire videtur tertium objectum ductum ex clausula, dummodo tempore data non sit alteri jus questum, quia ante provisionem ad favorem Matthæi emanatam, dici non poterat jus quasi-

tum Dominico: non quidem ex tenore supradictæ transactionis, quia Sacerdos non erat; nec patuit vigore præsentationum prius obientatum de anno 1646. & 1647. quia tunc beneficium non vacabat cap. fin. de prob. in 6. cap. pastoralis, §. 1. de rescript. Callad. dec. 5. n. 1. de iurepatr. Rot. apud Penam. 1021. sub n. 2. dec. 420. n. 5. coram fam. me. Greg. XV. ubi Adden. num. 9. allegant concordantes, & Non denique ex ultima præsentatione, quia cum non esset facta à medietate patronorum, nullum jus ei tribuere poterat ad dictum beneficium, quod per dictam clausulam, dummodo, præservaretur Gatz. de benef. part. 4. c. 3. n. 14. Mohed. dec. 1. de probat. in Leodien. beneficii, 29. Aprilis 1630. coram bono. Coccin. cum aliis allegat. per Adden. ad Barand. 651. num. 1.

Non obstant ea, quæ dicuntur de manutentione concessa Dominico, quia hodie agitur de executione litterarum Apostolicarum, ad quam retardanda nec possessio, nec provisio per Dominicum obstat, & à collectore inferiori suffragantur, quia non est legitimus contradicitor, qui non habet patrem titulum, ex latè traditis per Lotter. de re benef. lib. 2. q. 1. n. 75. cum aliis allegatis in Viten. Parochialis de Betora, 1. Julii 1643. cor. R. P. D. meo Bichio, in Capellana Parochialis, 1. Junii 1648. cor. Eminentiss. D. Card. Orsibono, & in Gadiden. præsentum, 2. Decembris 1648. cor. bo. me. Arguente in quibus subdiur id fortius procedere, si titulus contradicitoris est notoriè nullus, qualis est titulus Dominici, ut patet ex supra deductis.

Denique nullius momenti visa fuerunt, quæ deducebantur de simonia contracta inter Mattheum, & Patronos: quia illa non probatur per testes, qui dantur ad hunc effectum; nam patet quod non fuerunt formiter examinati, deteguntur rudes, sibi ipsis contrarii, & sunt illiusmodi, qui illegitimum præsentant, & sic ipsius simonie criminis confocci, ut iustificatur ex deductis pro Mattheo: imò excepta depositione primi testis, quod unus ex Patronis, nullus iustificatur transactionis actus positivè inter patronos, & Mattheum, & omnes illi testes deponunt de tractatu, præsentationis personis facto, nec ulla leguntur munera promissa, ex quibus possit simonia præsumi, & provisiones factæ ipsi Patrono, quod Dominus Mattheus futura esset semper aperta pro illo, potius quædam affectionem denotant, quam simoniam, qua excludenda omnis sumi debet interpretatio Gabr. conf. 172. numero 1. Rot. in rec. decis. 418. mer. 4. part. 1. & decis. 166. num. 8. part. 2. dec. 44. num. part. 1.

Quare cum ex supradictis narrativa præsentationis à medietate Patronorum sic plus quam iustificata, ac de aliis narratis non dubitetur, Ductum utraque parte informante, resolverunt non immerito arbitrium pro retardatione executionis litterarum Apostolicarum Matthæi, & quæ minus cum patre fuerint extra tempus appellationis executioni mandata, ut per Gonz. in annot. contr. nullis. num. 296. Coccin. dec. 177. num. 1. fam. me. Greg. XV. dec. 70. n. 1. Caval. dec. 287. n. 2. Rot. inter rec. decis. 418. n. 8. & seqq. part. 7.

R. P. D.

CELSO

Sulmonensis Beneficii.

Mercurii 23. Martii 1650.

57 **P**OST sententiam Rotalem, in qua pronunciatum fuit, Fabium de Sanitate esse instituendum, emanavit decisio sub die 10. Martii 1649. coram bon. meo Arguelles pro illius confirmatione, & hodie repropoſita causa iterum DD. perſtitit in reſolutis, moti ex eo, quia Fabius præſentatus fuit à majori parte Patronorum, ita ut meritò concedenda ſit illi inſtitutio, juxta text. in cap. quoniam, & ibi Gloſſ. verb. qui majoribus, de jurepatr. Lambett. eod. tract. part. 3. lib. 2. quaſt. 4. art. 1. per tot. Garz. de benef. part. 9. cap. 2. n. 2. 57. Gurier. canonic. quaſt. lib. 2. cap. 11. num. 20. Rot. in Lucana Iuriſpatronatus, 25. Julii 1638. coram Reverendiſſ. Salamantino, in Neapolitana Iuriſpatronatu, 27. Jan. 1644. coram Eminentiff. Card. Otobono, in Comen. Capella, 27. April. 1648. & 26. Febr. 1649. coram Reverendiſſ. D. meo Decano, in Piſcien. Beneficii, 26. Novembris 1650. coram me, 21. Aprilis 1651. coram R. P. D. meo Roſas, & 20. Novembris ejuſdem anni, coram R. P. D. meo Zarate, & in Cracovien. Propoſitura Sancti Floriani, 28. Junii 1651. coram R. P. D. meo Veropio.

Quod autem huiusmodi fundamentum ſubſiſtat, patet maniſeſtè, quia ex quatuor partibus ſpectantibus olim ad Catharinam de Aſiſtole, quod ex adverſo non controvertitur, & deſumitur ex ſententia Ordinarii lata de anno 1552. ipſe habet duas perventas in Ioannem Carolum de Nigris, & ejus hæredes, & quartam partem totius Iuriſpatronatus competentem Capitulo Cathedralis Sulmonenſis ita ut Tabaffius, qui ſolùm habet duas pertinentes ad Margaritam, & aliàs duas prætenſas à Cœleſtinis, non poſſit cum eo concurrere, & falſo narraverit Papæ ſe habere medietatem vocum, juxta text. in cap. ſi metu proprio 23. de præben. in 6. Rot. poſt Garz. de benef. part. 10. c. 3. num. 12. verſ. narrativam quoque, ſan. mem. Greg. deciſ. 452. ſub num. 3. Burat. deciſ. 316. n. 3. Duran. deciſ. 100. n. 6. & ſummatum fuit in Aquilana Iuriſpatronatus, 24. Jun. & 4. Jul. 1646. coram R. P. D. meo Corrado.

58 Maxime quia vox Cœleſtinorum, quos ab anno 1552. non apparet unquam præſentasse, ſublata fuit per præſcriptionem, quæ inter Compatronos inducitur etiam per ſpatium 40. ann. ut notat Bald. in l. 2. n. 10. C. de ſerviſ. & aqua, Rot. div. deciſ. 219. & num. 1. part. 1. coram Duran. deciſ. 125. num. 6. & in recent. deciſ. 191. num. 14. part. 5. & latè in Mutinen. Beneficii, 27. Martii 1647. coram bon. mem. Arguelles.

59 Nec facit, quod Hercules legatarius præſati Ioannis Caroli præſentaverit ante confirmationem obtentam ab Ordinatione, quæ licet poſtmodum ſupervenerit, non poſſit tamen retrotrahi ad diem præſentationis in præjudicium Tabaffii, cui medio tempore fuit juſ quaſitum. Nam aut talis præſentatio eſt attendenda, etiamſi confirmatio po-

ſtea ſupervenerit, cum emanavet intra quadrimenſtre, & agatur de legato, & favore ultimæ voluntatis, ut probat Roch. de jurepatr. verb. pro eo, ſub n. 9. verſ. in contrarium, Sanch. conſ. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 77. num. 9. & ſumavit Rot. coram Duran. deciſ. ult. n. 10. & 12.

Aut verò non eſt attendenda, & adhuc ſuffragatur Fabio præſentatio obtenta à Gubetnatoribus, & officialibus Sanctiſſimæ Annunciatæ, hæredis Ioannis Caroli de Nigris, exiſtentiſ in quaſi poſſeſſione præſentandi, penes quos hæredes remanſit dictum Iuriſpatronatus, & præſentandi facultas, juxta Doct. Abb. in cap. cum ſaculum, in fin. de jurepatr. Roch. eod. tract. verb. ipſe, vel is, q. 7. n. 15. verſ. hinc dicunt, & num. 16. Rot. coram Put. deciſ. 18. per tot. lib. 2. Pen. deciſ. 31. n. 4. & in recent. deciſ. 337. n. 7. part. 2.

Objeſtum verò quod officiales præſati non adiverunt illius hæreditatem, ceſſat ex facto, & ex Summ. dato in calce reſponſionis, numero 2. & dum ipſi uti tales præſentaverunt, cenſentur hæreditatem ejuſdem Ioannis Caroli adiviſſe: l. pro hærede 20. & l. gerit 77. ff. de acq. hæredit. & in his terminis Rot. in Averſana juriſpatronatu, 23. Junii 1603. coram Liſta, & deciſ. 359. num. 8. in fine, coram Metlino, & in recent. deciſ. 265. num. 2. p. 3. & deciſ. 77. eod. num. part. 4.

Nec obſtat prætenſa repudiatio deducta ex quadam comparatione, & declaratione facta coram Commiſſario Fabriciæ. Nam cum hæreditas jam eſſet adita, amplius repudiari non valuit, l. ſicui, C. de repud. hæredit. Dec. conſ. 14. ſub num. 6. verſ. & reſenta, Rot. deciſ. 495. num. 7. in fine, part. 1. recent. & ſemel hæres per repudiationem non deſinit eſſe hæres. Rot. coram Burat. deciſ. 847. n. 10. & in Romana hæreditatis de G. abſciliſibus, 20. Febr. & 1. Decembris 1617. coram S. D. N. Innocentio X.

64 Præſertim cum talis declaratio fuerit ſimplex ſubterfugium, ad evitandas moleſtias, quæ inferebatur ab eodem Commiſſario Fabriciæ, & emanavet abſque beneplacito Apoſtolico, & aliis ſolemnitatibus omnino requiſitis, ut tradit Bald. in l. pupil. lorum, num. 2. C. de repud. hæred. Redoan. de reb. Eccl. non alien. verb. pariter repudiatio, col. 2. n. 10. in fine, & num. ſeq. fol. mihi 14. Surd. conſ. 101. num. 11. & plenè ſignificatum fuit in Gallien. hæreditatis, 1. Febr. 1638. coram R. D. meo Veropio. Imò dum poſtea iidem Officiales uti hæredes præſentantur, cenſentur præſatam repudiationem revocallè, Rot. deciſ. 365. num. 2. part. 1. recent. & deciſ. 96. num. 10. & ſeq. part. 6. & coram Metlino deciſ. 339. ſub numero 8. verſ. ultra quod, & num. ſeqq. & deciſ. 798. num. 18. & 19.

65 Minus relevar, quod ex undecim Canoniciſ dictæ Cathedralis Sulmonenſis, quinque tantùm Fabium præſentaverint, qui non conſtituunt majorem partem, ut eſt neceſſe ex adductis per Rot. dec. 809. coram Burat. Nam cum in Capitulo habito pro huiusmodi præſentatione, & legitime congregato, non intervererint niſi novem Canonici, dicti quinque faciunt majorem partem: cum major pars attendatur habito Reſpectu ad præſentes, non autem ad præſentes, ac omnes de capitulo, juxta not. per Abb. in cap. licet 6. num. 14. & in cap. Cumana 50. num. 9. verſ. pro declaratione, & in cap. Eccleſia veſtra 57. numero 6. de elect. Feder. de Seniſ conſ. 65. n. 1. verſ. ad id quod dicitur, Lap. alleg. 131. n. 3. Lambert. de jurepatr. lib. 2. p. 1. q. 4. art. 1. n. 8. Rot. in recent. dec. 20. n. 5. & ſeqq. p. 6. coram Burat. deciſ. 225. n. 2. cum alijs per Adden. ad eundem deciſ. 572. n. 2.

Nec

67 Quia conclusio eo facilius procedit in presenti
casu, quia constat de consuetudine non vocandi
absentes, de qua testantur omnes Canonici ejus-
dem Ecclesie, illa enim in hac materia plurimum
attendi debet, ut est text. in cap. cum in Ecclesiis 33.
de preben. & explicat Gloss. in cap. coram dilecto 35.
verb. in provincia, ver. in talibus, & in dicto c. in Ge-
nessi 5. verb. de consuetudine, de elect. & ultra addu-
ctos per Barbof. de jur. Eccl. univers. cap. 19. nume-
ro 89. firmavit Rot. coram Pat. dec. 14. sub n. 5.
lib. 2.

Et ex his, & aliis deductis in decisionibus hujus causæ ita resolutum fuit informante utraque parte coram bon. mem. Arguelles, in cujus locum ego subrogatus de ordine Reverendiss. D. mei Decani Decisionem extendi, &c.

R. P. D.

Comensis Iurispatronatus.

Lun. 12. *Iun.* 1651.

Arguelles, & coram me in illius locum particulatim suffragio, hodie causa super iisdem repropofita ex eisdem prout fiterunt in decifis. Quia fupratronatus, de quo agitur, per difpofitionem Petri de Bonitate fundatoris, delatum fuit ad Bernardū ejus abnepotem, ab ifto ad Lazarottum, & Petrum Martyrem ejus filios & hæredes. Vox Petri Martyris deinde ad Thomam devenit, de Thoma verò ad Francifcum, à quo Nicolaus præfentatus fuit. Vox autem Lazarotti devenit pro mediate ad Anafthaniam, deinde ad Prudentiam, & Mariam, à quibus idem Nicolaus præfentatus fuit; pro alia verò mediate ad Catharinam, ab ifta ad Lucretiam, à Lucretia verò ad quinque ejus filios, ad Nicolaum nempe præfentatum, ad Cæfarem qui eundem præfentavit, ad Carolum Anronium, Elizabetham, & Catharinam, qui ius præfentandi fibi competens donarunt Petro Martyri Juniori, à quo Ioan. Baptifla Polatti præfentationem habet minimè attendenda, in concurfu Nicolai Tencallæ, & qui majori-

69 den. in concursu Nicolai Tencallæ, † qui majori-

Nec derogatio Sanctissimi pro medietate patro-
norum (ut in altera decisione ponderatum fuit, di-
cto Ioanni Baptista suffragari potest, quidquid
acriter ipse contendat gratiam iustificati ex reman-
entia hereditari paterna facta per Anastasium
Nicolao Boguro Catharinæ fororis viri, illiusque
filii, apta videlicet comprehendere etiam lras pa-
tronus, quod transiit cum universitate bonorum,
cap. ex litteris. cap. cum seculum. de iur. pat. Ro. cor-
ram Seraph. decif. 725. in recent. decif. 9. numerus 8,
pari. 6.

Et hunc intellectum comprobavit ipsius-
Baguti renuntiarii confesso, qui post pre-
sentam renunciationem, de anno videlicet 1632,
in Vicario Comen. instituit Anastasiam dedec-
torem Patronam hujus beneficii pro sua rata, quod
confesso omnino venit attendenda, nedum in per-
petuum contentis, sed omnium ab eo causam la-
tentium: ut in his terminis resolvit Rota coram
Buar, decisione 183. numero 6. decis. 79. numero 4.
in Aquilana beneficii, 13. Martii coram Reveren-
dissimo Terracinen. in Sulmonen. beneficii, 25. Fe-
bruarii 1646. coram R.P.D. meo Peningero & in d. Piana
beneficii, 26. Novembris 1650. coram R.P.D. meo
Celfo, confirmata i. April. proxime prateritis, coram
R.P.D. meo Rojas.

R. P. D. meo Rojas.
Nec vis hujusmodi confessionis elidi visa est et
mandato procurat de anno 1603. per eundem
gutum facto, in quo instrumentum dictæ confessionis
enunciando constituit Procuratorem quendam
Ioannem Petrum Gaginum, contra Alexandrum
Iovium provisum Apostolicum Quia dictum
mandatum

mandatum non fuit in actis exhibitum, & procurator in eo constitutus numquam in iudicio comparuit, neque illo usus fuit; ex quo proinde non potest deduci aliqua observantia: Rota decis. 120. n. 2. p. 2. decis. 154. num. 3. o. p. 4. tom. 2. recent. & in Recanaten. bonorum. 29. Aprilis 1641. §. quæ verò, coram R. P. D. meo Cerro. Imò constat de observantia contraria ex actu confessionis dicti Baguti de anno 1625.

Non obstat quod in sententia desuper prolata, nulla Anastasie habita fuerit mentio, quia ex illa nullum eidem non citatæ orti potuit præjudicium, l. de unoquoque, ff. de re iudicat. quimodò ex ipsa, 74. §. sicuti ex præsentatione aliorum patronorum, præservata censetur iura dictæ Anastasie: Abbas conf. 54. n. 3. p. 1. Gac. de benef. p. 5. c. 5. n. 115. Rota coram sanct. mem. Greg. XV. dec. 417. & decis. 452. utrobique n. 9. & decis. 174. n. 1. o. p. 5. recent.

DECISIO S.

ROTÆ ROMANÆ,

Coram R. P. D.

OTTHOBONO

IN CAUSA

Fesulana Parochialis.

Veneris 1. Iulii 1644.

EVM anno 1600. vacasset Parochialis Ecclesia S. Stephani à Turri Fesulana Diocesis, Philippus, & Benedictus de Talduccis, qui pro una parte habebant ius præsentandi, & Iulius, Ioannes, Hieronymus & Nereus de Zanchinis, ad quos pro altera parte ius præsentandi spectabat, deveniunt ad infra scriptam concordiam, videlicet quod præsentatio Rectorum pro temporibus futuris facienda pro una vice, in totum pertineat ad ad prædictos viros domus de Zanchinis, & eorum hæredes, & pro altera subsequenti vice ad prædictos Philippum, & Benedictum de Talduccis, & eorum hæredes, & sic per turnum, ita ut alternis vicibus in subsequenti vacationibus modus nominationis, & præsentationis serveretur.

Anno 1639. per obitum Augustini de Longis, vacavit dicta Ecclesia in Turno illorum de Zanchinis, & fuit à Ioanne Baptista, & Nicolao filiis & hæredibus dicti Hieronymi præsentatus ad illam Mariottus de Guidottis, qui obtinuit provisionem Apostolicam cum derogatione alterius medietatis: A Curtio verò & I. Baptista filiis, & hæredibus dicti Nerei fuit præsentatus Andreas de Martis, qui etiam obtinuit provisionem Apostolicam cum derogatione alterius medietatis, cum data tamen anteriori. Ota inde controversia inter præsentatos coram ordinario Fesulano, fuit ad favorem Andree pronunciatum. Sed causa per appellationem ad Rotam devoluta, mihiq. commissa, dedi dubium, quis sit præferendus, & Domini Mariottum præferendum esse responderunt.

Existencia Iurispatronatus, vacatio Beneficii, habitas utriusque præsentati, & provisiones Apostolicæ hinc inde obtræ, cum derogatione medietatis vocum, non controversantur inter partes; Sanlegerii Tom. I. Pars I.

Pertinentia pro hac vice ad favorem illorum de Zanchinis est pariter in confesso, & satis colligitur ex divisione facta in dicta concordia Summario Mariotti num. 6. Ideo cum difficultas solum reducat ad patronos præsentantes, & quisnam ex præsentatis habeat maiorem partem vocum; Dominis visum fuit plures voces concurrere pro Mariotto, quia ex testibus Summario num. 9. fuit plene probatum, quod Hieronymus de Zanchinis fuit hæres Ioannis, & eidem Hieronymo successerunt Jan. Baptista & Nicolaus filii, qui præsentaverunt Mariottum. Unde patet, Mariottum habuisse vocem Ioannis, & vocem Hieronymi, qui pro duabus partibus ex quatuor intervenerunt in d. concordia, & sic medietatem vocum, nam ut dictum est, hoc Iurispatronatus, quoad exercitium, & actum præsentationis in quatuor voces divisum fuit, quot erant viri domus de Zanchinis, qui cum fuerint nominibus propriis in dicta divisione nominati, censentur patroni æqualiter pro virili, & in capita: Dec. conf. 382. num. 1. & 2. Paris. conf. 4. num. 1. lib. 2. & in terminis Iurispatronatus Peregr. conf. 32. n. 13. & seq. lib. 1. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 11. num. 128. Buratt. decis. 481. n. 1. & in Pifcien. Beneficii, 14. Decembris 1635. coram R. P. D. meo Rojas.

Ioan. Baptista verò & Curtius, qui præsentarunt Andream, licet sint filii, & hæredes dicti Nerei de Zanchinis; nihilominus habent solam quaitam partem iuris præsentandi, quæ erat penes Nereum, qui pro una tantum parte ex quatuor intervenit in dicta concordia. Neque ex incremento personarum descendendum augetur numerus vocum, quia inter hæredes primò vacatorum successio devolvitur in stirpes, & non in capita, quando prout in hoc casu, Iurispatronatus est hæreditarius: Clem. plures, ubi notant Doctores omnes, de Iurispatronatu, Lambert. eod. tract. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 25. n. 7. & seq. & n. 16. fol. 290. Buratt. dec. 647. n. 4. & in dicta Pifcien. Beneficii, coram R. P. D. meo Rojas, & in Florentina Iurispatronatus, 14. Februarii 1639. coram bo. me. Merlino. §. & hac etiam.

Remanet itaque vox Iulii, qui pro altera quarta parte intervenit in dicta concordia, quam Andreas ad sui favorem prætereendere non potest; nã nullibi probatur, quod Ioan. Baptista & Curtius filii dicti Nerei successerint Iulio, immò datur fides contraria quod illi successerint filii Hieronymi authores Mariotti, Summario n. 11. & propterea cum Andreas præsentatus à filiis dicti Nerei non probeat, se habere duas ex quatuor partibus, hoc est medietatem vocum, ut Papæ narravit, nullo modo obtinere potest, ut dixit Rota coram Pat. dec. 402. n. 3. lib. 2. in rec. dec. 568. n. 1. & dec. 625. n. 1. p. 2. Sed Mariottus est præferendus, tanquã præsentatus à filiis Hieronymi patroni pro medietate, ut ex textu in c. quoniam, de Iurispatronatu, Gutier. in canon. quest. lib. 2. c. 11. n. 2. o. Garz. de benef. p. 9. c. 3. n. 257. Duran. dec. 638. n. 1. Coccin. dec. 494. n. 5. in recent. dec. 718. n. 1. p. 3. & dec. 280. n. 1. p. 7. Maxime cum habeat provisionem Apostolicam continentem derogationem alterius medietatis, quam derogationem Summus Pontifex passim concedere solet, quia nemini præjudicat, aut enim altera medietas patronorum non præsentat, & totum ius accrescit præsentanti, aut præsentat, & stante discordia, & paritate, est locus gratificationi, cum an em, sub Gloss. verb. iudicio, de Iurispatronatu, Innoc. in c. 1. n. 2. eodem titulo, Peregr. conf. 33. n. 28. lib. 1. & bene ponderavit Rota in Burgi Sancti Sepulchri Iurispatronatus, 19. Decembris 1639. coram bo. me. Coccino.

Non

Non obstat quod Andreas habeat provisionem Apostolicam anteriorem cum derogatione medietatis iuris patronatus, quia ejus gratia non fuit justificata; narravit enim, se fuisse presentatum à medietate patronorum, tamen ut dictum est, non probatur, Ioan. Baptistam, & Carcium, qui illum presentaverunt, esse patronos pro medietate, sed solum pro una parte ex quatuor, & ideo prioritas temporis non attenditur, ubi gratia non justificatur: Galz. de benef. part. 5. c. 3. num. 192. Gregor. decis. 314. n. 1. & seq. Butar. decis. 175. n. 1. Cavalier. decis. 266. n. 4. & in recent. decis. 87. n. 27. part. 7. Et ita fuit decisa utraque, &c.

CAPVT CLVIII.

Proponitur casus cujusdam juris patronatus mixti ex gentilitio & hereditario: & ad praxim reducuntur multa decisa in capite præcedenti, tam super jure patronatus mixto, quam super rejectione unius lineæ, in cujus præjudicium alia per plures annos, & sæpius adveniente casu vacationis presentavit jure & nomine proprio. Et de femina illius lineæ hoc casu masculis alterius lineæ præferenda.

SUMMARIVM.

- 1 In iure patronatus gentilitio, seu agnatio, femina non succedunt.
- 2 Femina non admittuntur ad presentandum, sibi masculis, si per longissimum tempus soli masculi presentaverunt: maxime si in foundatione masculi præferantur.
- 3 Compatrius presentans nomine proprio, acquirit sibi possessionem privativam juris presentandi.
- 4 Virum compatrius ignorantibus nocet presentatio ab aliis facta.
- 5 In possessorio nocet presentatio facta à compatrio qui soli presentavit.
- 6 Ultimus status in presentationibus attendi debet.
- 7 Si una linea per longissimum tempus sola jure proprio presentaverit, præscribit adversus aliam lineam.
- 8 Qui paternam repudiavit hereditatem, non admittitur ad presentandum in iure patronatus hereditario, vel mixto.
- 9 Filius vivente patre non presentat in patronatu hereditario, quia non potest esse heres patris viventis.
- 10 Ampliatur, ut procedat, etiam si à patre emipetur.
- 11 In patronatus mixtum requiritur qualitas hereditaria.
- 12 Deficientibus masculis, quibus simpliciter iure patronatus fuit reservatum, admittuntur feminae, maxime deficientibus masculis, vocati.

CASUS.

1.

Antonius Fulcodius, Testator.

2.

Lucia Fulcodia, ejusdem filia, & Bartholomæus D'Alibertus, conjuges.

Jacobus D'Alibert. ————— Bernardinus D'Alibert.

Andreas, & Petrus ————— Guillelmus.

Christophorus, Paulus, & Jacobus. ————— Andreas, & Mathæus
 Petrus ————— Petrus. ————— Jacobus - Guillelmus
 Spiritus, & frater. ————— Germana, Spiritus.

1. Antonius Fulcodius fundator.
2. Lucia filia fundatoris.
3. Jacobus, & Bernardinus D'Aliberti, filii Luciae, & hæredes Antonii fundatoris.
4. Andreas, & Petrus, fratres, filii Jacobi: nec non Guillelmus filius Bernardini.
5. 6. & 7. sunt descendentes à Jacobo in latere sinistro scripturæ, & descendentes Bernardini fratris Jacobi, in latere dextro scripturæ

Supponi